



Notat

8. juli 2019

Ref. elme
Administration

Etablering af udstillingsfacilitet

I forbindelse med etableringen af en ny, opgraderet lagerfacilitet (NOL) planlægger DD også at etablere en udstillingsfacilitet. De indledende tanker om dette er:

Baggrund og formål

Under forhandlingerne om folketingsbeslutning B 90/2018 om en langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald blev der udtrykt en forventning om, at der etableres en udstillingsfacilitet på Risø-halvøen. (Dette element indgår dog ikke eksplicit i B 90.)

For DD er det primære formål med udstillingsfaciliteten at formidle viden om det radioaktive affald til relevante interessenter for at afmystificere affaldet og dermed understøtte beslutningsprocessen om en langsigtet løsning. Ifølge B 90 skal et slutdepot være klar til brug senest 2073, så affaldet kan overflyttes fra lagerfaciliteten på Risø.

Det sekundære formål er at tilføre lokalområdet positiv branding og ekstra værdi ved at tilføje udstillingsfaciliteten som en besøgs mulighed.

Målgrupper

1. Interessenter i forhold til den langsigtede løsning (fx lokalpolitikere, embedsfolk, NGO'er, borgergrupper fra relevante kommuner)
2. Borgere og turister i Roskilde Kommune
3. Skoler og uddannelsesinstitutioner

Indhold

Umiddelbart tænkes udstillingen at indeholde en række sektioner/"øer" om hvert sit emne:

- Introduktion til stråling
- Atomstation Risø's historie (inkl: historier fra daværende medarbejdere)
- Brugen af radioaktive materialer i samfundet (hospitaller m.v.)
- Hvad består affaldet af
- Opbevaring af affaldet i NOL (inkl: hvad er risikoen ved udslip?)
- Den langsigtede løsning/slutdeponering

Formidlingen skal være centreret om få nøgle-genstande, med mulighed for uddybende information via en tablet eller lignende (jf. fx Danmarks Borgcenter, Vordingborg).

Nogle af de Risø-genstande, der er overdraget til Steno Museet (Danmarks Videnskabshistoriske Museum), kan formentlig tilbagelånes.

Yderligere muligheder for interaktivitet kunne eksempelvis være et par forsøgspstillinger om stråling og afskærmning (jf. Experimentariet).

Der skal være nem og gratis adgang til udstillingsfaciliteten. Grupper kan i forbindelse med besøget booke en rundvisning, der inkluderer et NOL-besøg.

Derudover kan det overvejes at etablere en lille 'satellit-udstilling' i Roskildes centrum, fx ved turistkontoret.

Fysiske rammer

Udstillingsfaciliteten bør ligge tæt på NOL, men uden for indhegningen af denne (og eventuel portvagt). Bygningen skal kunne rumme op til to busfulde besøgende.

Der skal være adgang til toiletter. Derudover bør der forefindes tekøkken og foredragssal/mødelokale i nærheden.

Hvis udstillingsfaciliteten etableres i en eksisterende bygning, er en bygning med relation til de nukleare anlæg at foretrække.

Muligheden for at se ind i NOL kan med fordel samtænkes med etableringen af en udstillingsfacilitet – fx at der i NOL etableres en separat besøgsangang og/eller et vindue, så man kan se containere/tromler fra udstillingsfaciliteten. Kan dette af sikringshensyn ikke lade sig gøre, kan der installeres et kamera, man kan styre fra udstillingsfaciliteten.

DD vil derudover undersøge muligheden for at etablere en kunst- og natursti i området omkring NOL-indhegningen og udstillingsfaciliteten. En afklaring af de fremtidige generelle Risø-adgangsforhold, herunder til udstillingsfaciliteten, udestår.

Bilag 1: Lignende udstillingsfaciliteter i andre lande

Mange andre europæiske lande har tilsvarende udstillinger, af varierende omfang og ambitionsniveau. Nogle er separate udstillingsfaciliteter, mens andre kun kan ses som en del af en guidet tur ved et forsknings- eller nukleart anlæg.

Her en liste over nogle væsentlige:

- Frankrig: [Meuse/Haute-Marne Center](#), drevet af Andra
- Finland: [Olkiluoto Visitor Center](#), drevet af TVO
- Sverige: [Forsmark/Östhammarskontoret samt Äspölaboratoriet](#), drevet af SKB
- Tyskland: [Kernkraftwerk Greifswald](#), drevet af EWN
- Belgien: [Euridice](#), drevet af bl.a. ONDRAF/NIRAS
- Schweiz: [Grimsel](#), drevet af flere lande, og [Kernkraftwerk Leibstadt](#)
- Spanien: [5 informationscentre](#), drevet af Enresa

Bilag 2: Billeder til inspiration

Steno Museet, Aarhus:



Meuse/Haute-Marne Center, Frankrig. Se også
<https://www.youtube.com/watch?v=NI8xisjWzzE> (fra ca. 2:40)



Olkiluoto Visitor Center, Finland. Få en virtuel tur (dog på finsk!):
<https://www.tvoy.fi/virtuaalikierros/index.html>



Euridice, Belgien. Demonstrationsforsøg med vandgennemtrængning af lerlag.



[Östhammarskontoret](#), Sverige.

